

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

MAKTABGACHA LOGOPEDIYA FANINING
O'QUV DASTURI
(2 kurs 3 - 4-semestr)

Bilim sohasi: 100000-Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000-Ta'lim
Talim yo'nalishi: 60112700 – Maxsus pedagogika (Logopediya)

Jizzax -2022

1.	Fan/modul kodi 351MLM10	O'quv yili 2022-2023	Semestr 3-4	ECTS - Kreditlar 8
	Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 4-4	
	FANNING NOMI	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Maktabgacha logopediya	Ma'ruza-60 Amaliy-60 Jami-120	120	240

2. I. Fanning mazmuni

Ushbu dastur maktabgacha yoshdagi bolalar nutqidagi kamchiliklar sabablari, mexanizmi hamda nutq kamchiliklarini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan ish mazmuni, korreksion ishini tashkil etish va rejalashtirish masalalarini qamrab oladi.

O'quv fanining maqsadi - talabalarda maktabgacha yoshdagi bolalar nutqidagi kamchiliklar va uning sabablari, mexanizmini ochib berish, talabalarda maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutqiy kamchiliklar to'g'risida aniq tasavvur hosil qilish hamda maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq kamchiliklarini bartaraf etish metodikalari bilan tanishtirishdan iborat.

Fanning vazifasi - talabalarni maktabgacha yoshdagi nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalarda namoyon bo'ladigan nutq buzilishlarini nazariy va amaliy tomondan o'rganishi, amaliy mashg'ulotlarda talabalarda bo'lg'usi faoliyati uchun zarur ko'nikma va malakalarini hosil qilish, har bir vaziyatda logopedik ta'sir ko'rsatishni nazariy jihatdan asoslab berish va logopedik ta'sirni oqilona tashkil etishga o'rgatish, logopedik mashg'ulotlar uchun didaktik materiallarni tayyorlash va ulardan samarali foydalanishga o'rgatishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: Ma'ruza 60 (soat)

1-modul: Maktabgacha logopediya fanini ilmiy-nazariy asoslari
1-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining metodologik asoslari. (2 soat)

Maktabgacha logopediyani o'qitishning ilmiy-metodik adabiyotlarda yoritilishi. Ta'lim jarayonini tashkil etish modellari.

2-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining predmeti, maqsad va vazifalari. (2 soat)

Maktabgacha logopediya, logopediya fanining bir tarmog'i sifatida. Nutq apparatining tuzilishi. Nutqning inson va jamiyat hayotidagi ahamiyati. Maktabgacha logopediyada tarbiya, o'qitish va korreksiya tushunchasi.

- 3-mavzu. Nutq kamchiliklari haqida tushuncha. (2 soat)**
Maktabgacha logopediyani o'qitish tamoyillari. Bolalar nutqining rivojlanishida ko'rish va eshitishning roli.
- 4-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining vazifalari tamoyillari. (2 soat)**
Maktabgacha va maktab yoshidagi rivojlanishda kamchiligi bo'lgan bolalar nutqidagi kamchiliklarni aniqlashning asosiy tomonlari va xususiyatlari. Nutqda kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini o'rganish metodlari va usullari, tamoyillari.
- 5-mavzu. Nutq buzilishining sabablari. (2 soat)**
Nutqiy kamchiliklarning paydo bo'lishidagi turli omillar. Nutq buzilishlarining biologik va jinnioy psixologik sabablari.
- 6-mavzu. Nutq buzilishlarining tasnifi. (2 soat)**
Nutq faoliyati buzilishining mexanizmlari. Nutqning anatomik-fiziologik mexanizmlari.
- 7-mavzu. Nutq apparatining tuzilishi. (2 soat)**
Nutqni idrok etishdagi kamchiliklar. Birlamchi va ikkilamchi nutqiy buzilishlar. Nurgson tuzilishidagi nutqga oid va nutqga bog'liq bo'lmagan ko'rinishlar.
- 8-mavzu. Maktabgacha logopediya fanini o'qitishdagi innovatsiyalar va ilg'or pedagogik tajribalardan foydalanish. (2 soat)**
Interfaol usullarni maxsus maktablarda ham qo'llash. O'quv materialini nuqumlarini o'rganish. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish strategiya bosqichlari.
- 9-mavzu. Maktabgacha logopediyani o'qitish metodikasi bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni tashkil etishning samarali texnologiyalarini o'rganish. (4 soat)**
Maktabgacha ta'lim tashhiotlarida logopediya mashg'ulotlarini tashkil etish. Maktabgacha logopediyani o'qitish metodikasi bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni tashkil etishning samarali texnologiyalarini talabalarga o'rgatish.
- 2-modul: Fonetik-fonematik nutq buzilishlariga ega bo'lgan bolalarni o'qitish va tarbiyalash**
- 10-mavzu. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi haqida tushuncha. (2 soat)**
Fonetik-fonematik nutq buzilishini (FFN) turi darajadagi ko'rinishlari, tasvifi.
- 11-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarda namoyon bo'ladigan fonetik-fonematik nutq kamchiligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan ish mazmuni, korreksion ishini tashkil etish va rejalashtirish. (4 soat)**
Maktabgacha tarbiya muassasalarida nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalarni tarbiyalash. Tuzatuvchi ta'limning maqsadi: bolalarda umumiy va

- nutq kamchiliklarini tuzatish, fonetik-fonematik nutq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan korreksion ish
- 12-mavzu. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish. (2 soat)**
Fonematik eshitishni tekshirish nutqdagi tovushlarning differentsatsiyasini aniqlash. Nutqda kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini sistemali va har tomonlama tekshirish.
- 13-mavzu. Logopedlar ishini tashkil etish. (2 soat)**
Logopedik xonaga qo'yiladigan talablar. Logopedik xonaning jhozlanishi.
- 4-semestr. 30 soat**
- 3-modul: Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni o'qitish va tarbiyalash.**
- 14-mavzu. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi haqida tushuncha. (2 soat)**
Nutqning umumiy rivojlanmaganligida tilning lug'at tarkibi va grammatik tuzilmasini o'ziga xosligi. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining turli yo'nalishlarda o'rganilganligi.
- 15-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar tasnifi. (2 soat)**
Nutq kopponentlarining rivojlanmay qolishi haqida tushuncha. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining darajalari.
- 16-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirish. (2 soat)**
Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirishning o'ziga xosligi
- 17-mavzu. Nutqning to'liq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan logopedik ishlar. (2 soat)**
Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni o'qitish va tarbiyalash. Nutqi to'liq rivojlanmagan (1 darajali) bolalarni o'qitish. Nutqi to'liq rivojlanmagan (2 darajali) bolalarni o'qitish. Nutqi to'liq rivojlanmagan (3 darajali) bolalarni o'qitish. Nutqning to'liq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan logopedik ishlar
- 18-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar bilan olib boriladigan korreksion ishini tashkil etish va rejalashtirish. (4 soat)**
Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida rivojlantirish yo'llari. Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni o'qitish va tarbiyalashda olib boriladigan korreksion pedagogik ishlar.
- 19-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini oyinlar asosida rivojlantirish. (2 soat)**
Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida

rivojlantirish yo'llari yuzasidan tavsiyalar berish

4-modul: Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduglanish.

20-mavzu. Duduglanishni o'rganish va uni bartaraf etishning qisqacha tarixi. (2 soat)

Duduglanish tarixi. Duduglanishni yuzaga kelish sabablari. Etiologiyasi. Duduglanish simptomatikasi va turlari. Duduglanish belgilari.

21-mavzu. Duduglanishning psixofizilogik mexanizmlari Duduglanishning tipologiyasi. (2 soat)

22-mavzu. Pay tortishishi lokalizatsiyasi va turlari. (2 soat)
Duduglanuvchi bolalar bilan olib boriladigan mashg'ulotlar. Maktabgacha yoshdagi bolalarning duduglanishini o'yin asosida bartaraf etish. Didaktik o'yinlar.

23-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduglanish kechishining xususiyatlari. (2 soat)

Duduglanish – muomala (kommunikatsiya) vositasining buzilishi sifatida. Duduglanish tabiati va xarakteri xususida zamonaviy nuqtai nazarlar. Duduglanish nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish

24-mavzu. Duduglanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari. (4 soat)

Duduglanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik va psixologik ishlarning o'ziga xosligi. Duduglanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik – korreksion ishlarni to'g'ri tashkillastrirish usullari Duduglanishni davolash psixoterapiya.

25-mavzu. Maktabgacha yoshdagi duduglanuvchi bolalar bilan ishlashning o'ziga xos xususiyatlari. (2 soat)

Duduglanishni bartaraf etishning amaldagi usullari, vositalari va metodlarini o'rganish. Didaktik usullar.

26-mavzu. Duduglanishni bartaraf etishga zamonaviy atrofficha yondoshuv. (2 soat)

Duduglanishni bartaraf etishda logopedik ritmikaniing roli. Duduglanishni bartaraf etishga zamonaviy usullarda o'rgatish.

III. Amaliy seminar yoki laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarda talabalar maxsus muassasalarda maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini va rivojlanishini o'rganish, mashg'ulotlarni tahlil qilishga, bolalarning tibbiy-pedagogik hujjatlarini tahlil qilishga, psixologik-pedagogik tavsifnoma tuzishga, bolalar bilan korreksion-rivojlantiruvchi mashg'ulotlar o'tkazishga o'rganadilar.

**III.1. Amaliy mashg'uloti mavzulari
2-kurs 3 – semestr. 30 soat**

1-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining metodologik asoslari. (2 soat)

Reja:
1. Maktabgacha logopediyani o'qitishning ilmiy-metodik adabiyotlarda yoritilishi.

2. Ta'lim jarayonini tashkili etish modellari.

2-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining predmeti, maqsad va vazifalari. (2 soat)

Reja:

1. Maktabgacha logopediya, logopediya fanining bir tarmog'i sifatida.

2. Nutq apparatining tuzilishi.

3. Nutqning inson va jamiyat hayotidagi ahamiyati.

4. Maktabgacha logopediyada tarbiya, o'qitish va korreksiya tushunchasi.

3-mavzu. Nutq kamchiliklari haqida tushuncha. (2 soat)

Reja:

1. Maktabgacha logopediyani o'qitish tamoyillari.

2. Bolalar nutqining rivojlanishida ko'rish va eshitishning roli.

4-mavzu. Maktabgacha logopediya fanining vazifalari tamoyillari. (2 soat)

Reja:

1. Maktabgacha va maktab yoshidagi rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqidagi kamchiliklarni aniqlashning asosiy tomonlari va xususiyatlari.

2. Nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini o'rganish metodlari va usullari

3. Nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini o'rganish metodlari va usullari

5-mavzu. Nutq buzilishining sabablari. (2 soat)

Reja:

1. Nutqiy kamchiliklarning paydo bo'lishidagi turlari omillar.

2. Nutq buzilishlarining biologik sabablari

3. Nutq buzilishlarining ijtimoiy psixologik sabablari.

6-mavzu. Nutq buzilishlarining tasnifi. (2 soat)

Reja:

1. Nutq faoliyati buzilishining mexanizmlari.

2. Nutqning anatomik-fiziologik mexanizmlari.

3. Nutq buzilishlarini bartaraf etish yo'llari

7-mavzu. Nutq apparatining tuzilishi. (2 soat)

Reja:

1. Nutqni idrok etishdagi kamchiliklar.

2. Birlamchi va ikkilamchi nutqiy buzilishlar.

3. Nutqson tuzilishidagi nutqga oid va nutqga bog'liq bo'lmagan ko'rinishlar.

8-mavzu. Maktabgacha logopediya fanini o'qitishdagi innovatsiyalar va ilg'or pedagogik tajribalardan foydalanish. (2 soat)

Reja:

1. Interfaol usullarni maxsus maktablarda ham qo'llash.
 2. O'quv materialni muammolarini o'rganish.
 3. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish strategiya bosqichlari.
- 9-mavzu. Maktabgacha logopediyani o'qitish metodikasi bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni tashkil etishning samarali texnologiyalarini o'rganish. (2 soat)**

Reja:

1. Maktabgacha ta'lim tashhiotlarida logopediya mashg'ulotlarini tashkil etish.
 2. Maktabgacha logopediyani o'qitish metodikasi bo'yicha nazariy mashg'ulotlarni tashkil etish
 3. Maktabgacha logopediyani o'qitish metodikasi bo'yicha texnologiyal asosida nazariy mashg'ulotlarini talabalariga o'rgatish.
- 10-mavzu. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi haqida tushuncha. (2 soat)**

Reja:

1. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi haqida tushuncha
2. Fonetik-fonematik nutq buzilishini (FFN) turli darajadagi ko'rinishlari, tavsifi.
3. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi barataraf etish yo'llari

11-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarda namoyon bo'ladigan fonetik-fonematik nutq kamchiligi bartaraf etish boyicha olib boriladigan ish mazmuni, korreksion ishni tashkil etish va rejalashtirish. (2 soat)

Reja:

1. Maktabgacha tarbiya muassasalarida nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalarni tarbiyalash.
 2. Tuzatuvchi ta'limning maqsadi: bolalarda umumiy va nutq kamchiliklarini tuzatish.
 3. Fonetik-fonematik nutq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan korreksion ish
 4. Fonetik-fonematik nutq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan korreksion ish rejalashtirish
- 12-mavzu. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish. (2 soat)**

Reja:

1. Fonematik eshitishni tekshirish nutqdagi tovushlarning differentsatsiyasini aniqlash.
2. Nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini sistemali va har tomonlama tekshirish.

13-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tibbiy-pedagogik

hujjatlarni o'rganish va tahlil etish. (2 soat)

Reja:

1. Nutq kamchiliklarini tekshirish boyicha qaysi olimlarning ishlarini bilasiz?
 2. Nutq kamchiliklarini tekshirish vaqtida nimaga qayd etib boriladi?
 3. Nutq kartasini so'ngida logoped qanday xulosa beradi?
- 14-mavzu. Fonetik-fonematik nutq rivojlanmagan bolalarni o'qitish va tarbiyalash uchun dars mashg'ulotini tashkil etish. (2 soat)**

Reja:

1. Fonetik-fonematik nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar nutqiga tavsif berish.
2. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalar bilan olib boriladigan logopedik tuzatish ishlari mazmunini ochib bering. Maxsus bolalar bog'chasiga borganda bolalar nutqini kuzatning
3. Maxsus bolalar bog'chasiga borganda logopedning xujjalari bilan yaqindan tanishing.
4. Fonetik-fonematik nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish uchun didaktik materiallar tayyorlang. Nutq kartasi bilan yaqindan tanishing.
5. Ota-onalar bilan o'tkaziladigan seminar rejasini tuzing.
6. Maxsus bog'chada logoped mashg'ulotini kuzatning va taxlil qiling.

15-mavzu. Logopedlar ishini tashkil etish. (2 soat)

Reja:

1. Logopedik xonaga qo'yiladigan talablar.
2. Logopedik xonaning jihozlanishi.
3. Logopedlar ishini tashkil etish

16-mavzu. Amaliy mashg'ulotlari 2 kurs 4-semester. 30 soat

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalarni o'qitish va tarbiyalash.
 2. Nutqning umumiy rivojlanmaganligida tilning lug'aviy tarkibi
 3. Nutqning umumiy rivojlanmaganligida tilning grammatik tuzilmasini o'ziga xosligi.
 4. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining turli yo'nalishlarda o'rganilganligi.
- 17-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar tasnifi. (2 soat)**

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar tasnifi
 2. Nutq kopponentlarining rivojlanmay qolishi haqida tushuncha.
 3. Nutqning to'liq rivojlanmaganligining darajalari.
- 18-mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirish. (2 soat)**

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirish. (2 soat)

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirishning o'ziga xosligi
2. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini psixologik tekshirish
3. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tibbiy-pedagogik tekshirishning o'ziga xosligi

19- mavzu. Nutqning to'liq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan logopedik ishlar. (2soat)

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni o'qitish va tarbiyalash.
2. Nutqi to'liq rivojlanmagan (1 darajali) bolalarni o'qitish.
3. Nutqi to'liq rivojlanmagan (2 darajali) bolalarni o'qitish.
4. Nutqi to'liq rivojlanmagan (3 darajali) bolalarni o'qitish.
5. Nutqning to'liq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan logopedik ishlar

20- mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar bilan olib boriladigan korreksion ishini tashkil etish va rejalashtirish. (2 soat)

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida rivojlantirish yo'llari.

2. Nutqi to'liq rivojlanmagan maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni o'qitish va tarbiyalashda olib boriladigan korreksion pedagogik ishlar.

21- mavzu. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini o'yinlar asosida rivojlantirish. (2 soat)

Reja:

1. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida mashg'ulotlarni o'rgatish
2. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida rivojlantirish yo'llari yuzasidan tavsiyalar berish
3. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida logoritmika mashg'ulotlarni o'rgatish

22- mavzu. Maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida NTR bolalar nutqini mashg'ulotlarda kuzatish va tahlil etish. (2 soat)

Reja:

1. NRT ning klinik ko'rinishlarini aytib berish.
2. Kichik maktabgacha yoshdagi NTR va nutqiy rivojlanish tempining sekinlashuvini differentsial tashxis qilib berish.
3. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi va oligofreniyani differentsial tashxis qiling.
4. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi va ruhiy rivojlanishning sustlashuvini differentsial tashxis qiling.
5. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi va eshitishning buzilishining differentsial tashxis qiling.

23- mavzu. Duduqlanishni o'rganish va uni bartaraf etishning qisqacha

tarixi. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanish tarixi.
2. Duduqlanishni yuzaga kelish sabablari.
3. Etiologiyasi.
4. Duduqlanish simptomatikasi va turlari.
5. Duduqlanish belgilari.

24- mavzu. Duduqlanishning psixofiziologik mexanizmlari. Duduqlanishning tipologiyasi. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanishning psixofiziologik mexanizmlari.
2. Duduqlanishning tipologiyasi.
3. Duduqlanishni bartaraf etish yo'llari

25- mavzu. Pay tortishishi lokalizatsiyasi va turlari. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan mashg'ulotlar.
2. Maktabgacha yoshdagi bolalarning duduqlanishni o'yin asosida bartaraf etish.
3. Didaktik o'yinlar.

26- mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanish kechishining xususiyatlari. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanish – muomala (kommunikatsiya) vositasining buzilishi sifatida.
2. Duduqlanish tabiati va xarakteri xususida zamonaviy nuqtai nazarlar.
3. Duduqlanish nuq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish
- 27- mavzu. Duduqlanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik va psixologik ishlarning o'ziga xosligi.
2. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik - korreksion ishlarni to'g'ri tashkil qilish usullari.
3. Duduqlanishni davolash psixoterapiya.

28- mavzu. Maktabgacha yoshdagi dudduqlanuvchi bolalar bilan ishlashning o'ziga xos xususiyatlari. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari
2. Duduqlanishni bartaraf etish vositalari va metodlarini o'rganish.
3. Didaktik usullar.

29- mavzu. Duduqlanishni bartaraf etishga zamonaviy atrofficha yondoshuv. (2 soat)

Reja:

1. Duduqlanishni bartaraf etishda logopedik ritmikning roli.
2. Duduqlanishni bartaraf etishga zamonaviy usullarda o'rgatish.

30-mavzu. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari.(2 soat)

Reja:

1. Duduqlanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tartibyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari.
2. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari, vositalari va metodlarini o'rganish. Didaktik usullar.
3. Duduqlanishni bartaraf etishda logopedik ritmikning roli

IV.1. Mustaqil ta'limni o'zlashtirish tartibi.

Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar - bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lim amaliy mashg'ulotlariga tayyorlarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.

Mustaqil ta'lim shakllari

Talabalarining mustaqil ta'limi har bir modul bo'yicha o'qituvchi rahbarligida (O'RTMI) va mustaqil tarzda (TMI) quyidagi shakllar orqali amalga oshiriladi.

O'qituvchi rahbarligidagi talabaning mustaqil ishi (O'RTMI)

Ushbu fanda me'yoriylashtirilmaydigan O'RTMI shakllari rejalashtirilgan bo'yib, ular har bir amaliy mashg'ulot bo'yicha yakuniy hisobot shaklida qabul qilinadi. O'RTMI amaliy mashg'ulotda yoki undan keyin amalga oshirilishi mumkin. Har bir amaliy mashg'ulotdan so'ng masofaviy ta'lim platformasida O'RTMI uchun o'qituvchining maslahat darslari tashkil etiladi. Ushbu fanda masofaviy ta'lim platformasida quyidagi O'RTMI shakllarini qo'llash nazarda tutilgan:

- 1) Q/A (savollarga cheklangan hajmda javob yozish).
- 2) Chart (jadval, diagramma va sxemalarni cheklangan hajmda tahlil qilish).
- 3) Link (Internet-havolaaga annotatsiya yozish).
- 4) Review (berilgan manbaga sharh yozish).
- 5) SWOT (muammoni SWOT-tahlil qilish).
- 6) Google Apps (Google ilovalarda guruh bo'yib hujjat, jadval, prezentatsiya va testlar tayyorlash).
- 7) Interview (boshqalarning muammoga nisbatan fikrini o'rganish).
- 8) LabReport (laboratoriya ishlari bo'yicha hisobot tayyorlash)

O'qituvchi rahbarligidagi talabaning mustaqil ishlari hajmi

T.r	shakli Ama	Amaliy mashg'ulot mavzulari bo'yicha O'RTMI mazmuni	soat
1.	Q/A	mavzu bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan savolga 5-6 bet hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va mavzuni ochib berishiga e'tiborga olinadi.	2

2.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabaning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
3.	Chart	" " mavzusi bo'yicha variantlardagi jadvallarni 50 gacha so'z ishlatib izohlash talab etiladi. Javobni baholashda so'zlar soni, atamalardan foydalanish, gapning tuzilishi, bog'lovchi so'z va iboralaridan foydalanish, taqqoslashlar, o'zgarish dinamikasi va izohning to'g'riligi hamda to'liqligi inobatga olinadi.	2
4.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabaning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
5.	Q/A	" " mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi.	2
6.	Interview	Talaba " " mavzusi bo'yicha o'zgalarning shu muammoga nisbatan fikrlarini o'rganadi va audio, video yozuvlar shaklida taqdim etadi. Talabaning ishini baholashda uning vaqt reglamentiga rioya qilganligi, subhadoshini to'g'ri tanlashi, savollarni subhadoshining javobidan kelib chiqib berishi va uni yo'naltirishi, original javob olishi, tashqi ko'rinish va fon, mulozamat elementlari inobatga olinadi.	2
7.	Q/A	" " mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi.	2
8.	Review	" " mavzusi bo'yicha berilgan manba belgilangan shaklda va hajmda sharhlanadi.	2
9.	Review	" " mavzusi bo'yicha berilgan manba belgilangan shaklda va hajmda sharhlanadi.	2
10.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabaning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
11.	SWOT	Talaba " " mavzusi bo'yicha SWOT-tahlilni amalga oshiradi.	2
12.	Google Apps	Talabalar " " mavzusi bo'yicha hamkorlikda Google-taqdimot tayyorlashadi.	2

30-mavzu. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari.(2 soat)

Reja:

1. Duduqlanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari.
2. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari, vositalari va metodlarini o'rganish. Didaktik usullar.
3. Duduqlanishni bartaraf etishda logopedik rimmikaning roli

IV.1. Mustaqil ta'limni o'zlashtirish tartibi.

Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar - bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lim amaliy mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.

Mustaqil ta'lim shakllari

Talabalarining mustaqil ta'limi har bir modul bo'yicha o'qituvchi rahbarligida (O'RTMI) va mustaqil tarzda (TMI) quyidagi shakllar orqali amalga oshiriladi.

O'qituvchi rahbarligidagi talabning mustaqil ishi (O'RTMI)

Ushbu fanda me'yoriylashtirilmaydigan O'RTMI shakllari rejalashtirilgan bo'yib, ular har bir amaliy mashg'ulot bo'yicha yakuniy hisobot shaklida qabul qilinadi. O'RTMI amaliy mashg'ulotda yoki undan keyin amalga oshirilishi mumkin. Har bir amaliy mashg'ulotdan so'ng masofaviy ta'lim platformasida O'RTMI uchun o'qituvchining maslahat darslari tashkili etiladi. Ushbu fanda masofaviy ta'lim platformasida quyidagi O'RTMI shakllarini qo'llash nazarda tutilgan:

- 1) Q/A (savollarga cheklangan hajmda javob yozish).
- 2) Chart (jadval, diagramma va sxemalarni cheklangan hajmda tahlil qilish).
- 3) Link (Internet-havolaga annotatsiya yozish).
- 4) Review (berilgan manbaga sharh yozish).
- 5) SWOT (muammoni SWOT-tahlil qilish).
- 6) Google Apps (Google ilovalarda guruh bo'yib hujjat, jadval, prezentatsiya va testlar tayyorlash).
- 7) Interview (boshqalarning muammoga nisbatan fikrini o'rganish).
- 8) LabReport (laboratoriya ishlari bo'yicha hisobot tayyorlash)

O'qituvchi rahbarligidagi talabning mustaqil ishlari hajmi

T.r	shakli Ama	Amaliy mashg'ulot mavzulari bo'yicha O'RTMI mazmuni	soat
1.	Q/A	mavzu bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan savolga 5-6 bet hajmda javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va mavzuni ochib berishiga e'tiborga olinadi.	2

2.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
3.	Chart	" " mavzusi bo'yicha variantlardagi jadvallarni 50 gacha so'z ishlatib izohlash talab etiladi. Javobni baholashda so'zlar soni, atamalaridan foydalanish, gapning tuzilishi, bog'lovchi so'z va iboralaridan foydalanish, taqqoslashlar, o'zgarish dinamikasi va izohning to'g'riligi hamda to'liqligi inobatga olinadi.	2
4.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
5.	Q/A	" " mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmda javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi.	2
6.	Interview	Talaba " " mavzusi bo'yicha o'zgalarning shu muammoga nisbatan fikrlarini o'rganadi va audio, video yozuvlar shaklida taqdim etadi. Talabning ishini baholashda uning vaqt reglamentiga rioya qilganligi, suhbatdoshini to'g'ri tanlashi, savollarni suhbatdoshining javobidan kelib chiqqib berishi va uni yo'naltirishi, original javob olishi, tashqi ko'rinish va fon, mulozamat elementlari inobatga olinadi.	2
7.	Q/A	" " mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmda javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi.	2
8.	Review	" " mavzusi bo'yicha berilgan manba belgilangan shaklda va hajmda sharhlanadi.	2
9.	Review	" " mavzusi bo'yicha berilgan manba belgilangan shaklda va hajmda sharhlanadi.	2
10.	Link	Talaba " " mavzusi bo'yicha berilgan variantlardagi havolalarni ochib ularga fikr bildiradi. Javobni baholashda talabning to'g'ri javob berishi va bayon qilishi inobatga olinadi.	2
11.	SWOT	Talaba " " mavzusi bo'yicha SWOT-tahlilni amalga oshiradi.	2
12.	Google Apps	Talabalar " " mavzusi bo'yicha hamkorlikda Google-taqdimot tayyorlashadi.	2

13.	Chart	Berilgan mavzusi bo'yicha variantlardagi jadvallarni 200 gacha so'z ishlatib izohlash talab etiladi. Javobni baholashda so'zlar soni, atamalardan foydalanish, gapning tuzilishi, bog'lovchi so'z va iboralardan foydalanish, taqqoslashlar, o'zgarish dinamikasi va izohning to'g'riligi hamda to'liqligi inobatga olinadi.	2
14.	Inter vew	Talaba berilgan mavzusi bo'yicha o'zgalarning shu ma'ruzaga nisbatan fikrlarini o'rganadi va audio, video yozuvlar shaklida taqdim etadi. Talabani ishini baholashda uning vaqt reglamentiga rioya qilganligi, suhbatdoshini to'g'ri tanlashi, savollarni suhbatdoshining javobidan kelib chiqib berishi va uni yo'naltirishi, original javob olishi, tashqi ko'rinish va fon, mulozamat elementlari inobatga olinadi.	2
15.	SWO T	Talaba berilgan mavzus bo'yicha SWOT-tahlilni amalga oshiradi.	2
	Jami		30
Talabani mustaqil ishlari (TMI)			
Ushbu mustaqil ish shakllariga o'qituvchi tomonidan hech qanday ko'rsatma berilmaydi va baholanmaydi, balki talabani o'zi qiziqishlaridan kelib chiqib ularni amalga oshiradi. Fanni o'qitishda quyidagi TMI shakllari qo'llaniladi.			
Talabani mustaqil ish mashg'ulotlari hajmi			
T.	TMI shakllari va mazmuni soati		soat
1.	Research. Talabalar Internetdan va boshqa manbalardan mustaqil ravishda ma'lumot izlashadi va tarqatma materiallarni o'rganishadi. Har bir ma'ruza bo'yicha kamida 2 soat shug'ullanish maqsadga muvofiq.		10
2.	Forum. Talabalar fan mashg'ulotlari bo'yicha topshiriqlarni bajarish mobaynida masofaviy ta'lim platformasida o'zaro mulqot qilishadi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.		6
3.	FAQ (ko'p beriladigan savollar forumi). Talaba o'z nuammosi bo'yicha maslahat olish uchun masofaviy ta'lim platformasida maslahat tizimiga (glossariyaga) yoki o'qituvchiga murojaat qiladi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.		4
4.	Test. Talaba har bir modul yakunida o'z bilimlarini mustahkamlash uchun masofaviy ta'lim platformasidagi o'rgatuvchi testlarni ishlaydi. Bu jarayon uchun vaqt sarfi masofaviy ta'lim platformasida qayd qilib boriladi.		10
	Jami		30

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

14

<p>IV.1. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maktabgacha logopediya, logopediya fanining bir tarmog'i sifatida mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan savolga 5-6 bet hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va mazmuni ochib berishga e'tiborga olinadi. 2. Maktabgacha logopediya fanining predmeti, maqsad va vazifalari. 3. Nutq kamchiliklari haqida tushuncha. 4. Maktabgacha logopediya fanining vazifalari tarmoyillari. 5. Maktabgacha va maktab yoshidagi rivojlanishda kamchiligi bo'lgan bolalar nutqidagi kamchiliklarni aniqlashning asosiy tomonlari va xususiyatlari. 6. Nutqiy kamchiliklarning paydo bo'lishidagi turli omillar. Nutq buzilishlarining biologik va ijtimoiy psixologik sabablari. 7. Nutq faoliyati buzilishining mexanizmlari. Nutqning anatomik-fiziologik mexanizmlari. Nutq apparatining tuzilishi. Nutqning inson va jamiyat hayotidagi ahamiyati. 8. Maktabgacha logopediyada tarbiya, o'qitish va korreksiya tushunchasi. Nutq kamchiliklari haqida tushuncha. 9. Bolalar nutqining rivojlanishida ko'rish va eshitishning roli. 10. Maktabgacha va maktab yoshidagi rivojlanishda kamchiligi bo'lgan bolalar nutqidagi kamchiliklarni aniqlashning asosiy tomonlari va xususiyatlari. 11. Nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini sistemali va har tomonlama tekshirish. 12. Nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar nutqini o'rganish metodlari va usullari, tamoyillari. 13. Maktabgacha logopediya fanini o'qitishdagi innovatsiyalar va ilg'or pedagogik tajribalardan foydalanish 14. Nutqiy kamchiliklarning paydo bo'lishidagi turli omillar. 15. Nutq buzilishlarining biologik va ijtimoiy psixologik sabablari. 16. Nutq buzilishlarining tasnifi Nutq faoliyati buzilishining mexanizmlari. 17. Nutqning anatomik-fiziologik mexanizmlari. Nutq apparatining tuzilishi. 18. Nutqson tuzilishidagi nutqga oid va nutqga bog'liq bo'lmagan ko'rinishlar. 19. Fonetik-fonematik nutq buzilishlariga ega bo'lgan bolalarni o'qitish va tarbiyalash 20. Fonetik-fonematik nutq kamchiligi haqida tushuncha. 21. Fonetik-fonematik nutq buzilishini (FFN) turli darajadagi ko'rinishlari, tavsifi. 22. Maktabgacha yoshdagi bolalarda namoyon bo'ladigan fonetik-fonematik nutq kamchiligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan ish mazmuni, korreksion ishini tashkil etish va rejalashtirish. 23. Maktabgacha tarbiya muassasalarida nutq kamchiliklariga ega bo'lgan
--

15

<p>bolalarni tarbiyalash.</p> <p>24. Fonetik-fonematik nutq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan korreksion ish</p> <p>25. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish.</p> <p>26. Fonematik eshitishni tekshirish nutqdagi tovushlarning differentsatsiyasini aniqlash.</p> <p>27. Rivojlanishda nuqsoni mavjud bo'lgan bolalar maxsus maktabgacha muassasalari va maxsus maktablarning o'quv-tarbiya va davolash-sog'lomlashirish jarayonida logopedik mashg'ulotlar.</p> <p>28. Bolalarda I - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-logopedik ishning mazmuni va vazifalari.</p> <p>29. Bolalarda II - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-logopedik ishning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>30. Bolalarda III - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-tarbiyaviy ishlar mazmuni.</p> <p>31. NTRni bartaraf etishda korreksion pedagogik ish tizimini bosqichlar bo'yicha yoritib bering.</p> <p>32. Duduqlanuvchi bolalarning ota-onalarini psixologik-pedagogik savodxonligini oshirish yo'nalishlari.</p> <p>33. Turli nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalarni shaxsiy sifatlarini shakllantirishda oilaviy tarbiyaning o'rni.</p> <p>34. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarda nutq turlaridan foydalanish xususiyatlari.</p> <p>35. Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda o'yinlar va mashqlar tavsifi.</p> <p>36. Maxsus adabiyotlardan foydalanib, maktabgacha yoshdagi duduqlanadigan bolalarga korreksion ish rejasini tuzing.</p> <p>37. Duduqlanuvchi bolani ko'rikdan o'tkazing. Uning nutq kartasini yarating.</p> <p>38. Tavsiya etilgan adabiyotlarni o'rganib chiqqandan so'ng, duduqlanadigan bolaning ota-onalari uchun oilada umumiy va nutq rejimini tashkil qilish bo'yicha o'tkazadigan tadbirlar ro'yxatini tuzing."</p> <p>39. Qanday qilib bolalarda duduglanishni oldini olish mumkin" mavzusida ota-onalar uchun tavsiyalar ishlab chiqing.</p> <p>40. Maktab yoshidagi duduglanuvchi bolalar bilan olib boriladigan yakka mashg'ulot ishlanmasidan namuna tuzing.</p> <p>41. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi haqida tushuncha.</p> <p>42. Nutqi to'liq rivojlanmagan (NTR) bolalar nutqning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>43. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirishning o'ziga xosligi</p> <p>44. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida rivojlantirish yo'llari.</p> <p>45. NTR bolalar guruhida mashg'ulotlarni tashkil etish, rejalashtirish.</p> <p>46. Maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida NTR bolalar nutqini</p>	<p>bolalarni tarbiyalash.</p> <p>24. Fonetik-fonematik nutq rivojlanmaganligini bartaraf etish bo'yicha olib boriladigan korreksion ish</p> <p>25. Fonetik-fonematik nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nutqini tekshirish.</p> <p>26. Fonematik eshitishni tekshirish nutqdagi tovushlarning differentsatsiyasini aniqlash.</p> <p>27. Rivojlanishda nuqsoni mavjud bo'lgan bolalar maxsus maktabgacha muassasalari va maxsus maktablarning o'quv-tarbiya va davolash-sog'lomlashirish jarayonida logopedik mashg'ulotlar.</p> <p>28. Bolalarda I - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-logopedik ishning mazmuni va vazifalari.</p> <p>29. Bolalarda II - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-logopedik ishning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>30. Bolalarda III - darajali nutqning to'liq rivojlanmaganligi bilan olib boriladigan korreksion-tarbiyaviy ishlar mazmuni.</p> <p>31. NTRni bartaraf etishda korreksion pedagogik ish tizimini bosqichlar bo'yicha yoritib bering.</p> <p>32. Duduqlanuvchi bolalarning ota-onalarini psixologik-pedagogik savodxonligini oshirish yo'nalishlari.</p> <p>33. Turli nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalarni shaxsiy sifatlarini shakllantirishda oilaviy tarbiyaning o'rni.</p> <p>34. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarda nutq turlaridan foydalanish xususiyatlari.</p> <p>35. Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda o'yinlar va mashqlar tavsifi.</p> <p>36. Maxsus adabiyotlardan foydalanib, maktabgacha yoshdagi duduglanadigan bolalarga korreksion ish rejasini tuzing.</p> <p>37. Duduqlanuvchi bolani ko'rikdan o'tkazing. Uning nutq kartasini yarating.</p> <p>38. Tavsiya etilgan adabiyotlarni o'rganib chiqqandan so'ng, duduglanadigan bolaning ota-onalari uchun oilada umumiy va nutq rejimini tashkil qilish bo'yicha o'tkazadigan tadbirlar ro'yxatini tuzing."</p> <p>39. Qanday qilib bolalarda duduglanishni oldini olish mumkin" mavzusida ota-onalar uchun tavsiyalar ishlab chiqing.</p> <p>40. Maktab yoshidagi duduglanuvchi bolalar bilan olib boriladigan yakka mashg'ulot ishlanmasidan namuna tuzing.</p> <p>41. Nutqning to'liq rivojlanmaganligi haqida tushuncha.</p> <p>42. Nutqi to'liq rivojlanmagan (NTR) bolalar nutqning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>43. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar nutqini tekshirishning o'ziga xosligi</p> <p>44. Nutqi to'liq rivojlanmagan bolalar talaffuzini o'yinlar asosida rivojlantirish yo'llari.</p> <p>45. NTR bolalar guruhida mashg'ulotlarni tashkil etish, rejalashtirish.</p> <p>46. Maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida NTR bolalar nutqini</p>
---	---

<p>mashg'ulotlarda kuzatish va tahlil etish.</p> <p>47. Duduqlanish – muomala (kommunikatsiya) vositalarini buzilishi sifatida.</p> <p>48. Pay tortirishni lokalizatsiyasi va turlari</p> <p>49. Duduqlanishni bartaraf etishga oid logopedik ishlar.</p> <p>50. Duduqlanish tabiati va xarakteri xususida zamonaviy nuqtai nazarlar.</p> <p>51. Maktabgacha yoshdagi duduglanuvchi bolalar bilan ishlashning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>52. Maktabgacha yoshdagi duduglanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalash boyicha logopedik ishning asosiy yo'nalishlari.</p> <p>53. Duduqlanuvchi bola nutqini to'g'irlash va shaxsini tarbiyalashga oid logopedik ishning asosiy yo'nalishlari.</p> <p>54. Duduqlanishni bartaraf etishning amaldagi usullari, vositalari va metodlarini o'rganish. Didaktik usullar.</p> <p>55. Duduqlanishni bartaraf etishda logopedik rimnikaning roli</p> <p>IV.2. Mustaqil ta'limni o'zlashtirish tartibi.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar, ishlanmalar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>	<p>3.</p> <p>V. Fan o'qitilishining natijalari Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: <i>Maktabgacha logopediya o'quv fanini o'zlashtirishda amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:</i></p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, duduglanish nutq buzilishlarining xususiyatlari, sabablari, mexanizmlari; logopedik ta'sir tamoyillari va metodlari;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, duduglanish nutq kamchiliklariga ega bo'lgan bolalar uchun maxsus muassasalar tizimi;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, duduglanish nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar bilan olib boriladigan korreksion-tarbiyaviy jarayoni tashkil etish;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, duduglanish, nutqning to'liq rivojlanmaganligida * bolalar nutqini rivojlantirish va ulardagi nutk kamchiliklarini korreksiyalashda maxsus ta'lim-tarbiyaning roli haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi:</i></p> <p>logopedik hujjatlarni yuritish;</p> <p>pedagogik vaziyatlarni modelashtirish;</p> <p>korreksion-pedagogik ish jarayonini tashkil qilish va baxolashni;</p> <p>logopedik mashg'ulotlar uchun didaktik materiallar va didaktik o'yinlar tanlay bilish hamda usbu fan nazariyasi va uning usullarini amaliyotda qo'llay olishni <i>bilishi va foydalana olishi;</i></p> <p>korreksion pedagogik jarayoni nazariy-amaliy taxlil etish;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, duduglanish nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar uchun maxsus korreksion ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish shakllari va usullarini ilmiy</p>
--	--

<p>asoslangan holda to'g'ri tanlay olishi va amalda samarali qo'llash;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, dududlanish nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nuqsonlarini tasniflash; fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, dududlanish nutq buzilishlarini maxsus adabiyotlarda taxlil etish; ota-onalar bilan ishlash, fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, dududlanish nutq buzilishiga ega bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiya nazariyasini amalda qo'llash;</p> <p>fonetik-fonematik nutq buzilishlari, nutqning to'liq rivojlanmaganligi, dududlanish nutq buzilishiga ega bo'lgan bolalarga psixologik-pedagogik tavsif bera olish <i>ko'nikmalarga ega bo'lish lozim.</i></p>
<p>4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadlar; • seminarlar (manitqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p>5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juflik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi. Jamii seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishiga ruxsat beriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat yozma shaklida o'tkaziladi. Talabning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p> <p>6. Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Ayupova M.Y. Logopediya. O'zbekiston faylasuflar Milliy jamiyati. T.: 2007, 2014 y.</p>

<p>2. Muzaffarova X.N., Maktabgacha logopediya. Jizzax.: "Ruhshona servis", 2021</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy taxlil, gariy tartib – intizom va shaxsiy javobgarlik – xar bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. 2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Makhamasining 2016 yil yakunlari va 2019 yil istiqbollari haq' ishlangan majlisdagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2019 yil 16 yanvar, № 11. 3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelagimizni mard va olibanob halqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" 2019. 4. Нуриддинова Д.А., Чиркина Я.Е. Илк. мактабгача ва кичик мактаб ёшлари болаларни психологик-педагогик, логопедик текшириш. – Т.: 2014 5. Филичева Т. Б. Орлова О. С. Туманова Т. В. и др. Основы дошкольной логопедии /— Москва: Эксмо, 2015 6. Logopediya. (pod red. A.S.Volkovo). M.: Vados. 2003 g. <p>Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.ziyounet.uz. 2. www.edu.uz. 3. www.google.uz 4. www.gov.uz
<p>7. fanning o'quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universitet Kengashining 202__ yil "___" __dagi ___-sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan.</p>
<p>8. Fan/modul uchun ma'sulilar:</p> <p>X.N.Muzaffarova – JDPU "Maxsus pedagogika" kafedrası katta o'qituvchi</p>
<p>9. Taqrizchilar:</p> <p>A.Meliboev – Jizzax viloyat XXQT va MO instituti kafedra mudiri pedagogika fanlari nomzodi</p> <p>M.Tilakova – Jizzax viloyat XXQT va MO instituti kafedra mudiri p.f.f.d. (PhD)</p>